

SPIS TREŚCI

PRZEDMOWA	5
WSTĘP	7
1. Cel badań	9
2. Metoda badań	9
3. Struktura książki	11
4. Wybrana bibliografia	13
I. GRECKIE I RZYMSKIE DYSKUSJE FILOZOFICZNE DOTYCZĄCE IDEI I WARTOŚCI	17
1. Początki dyskusji nad wartościami	17
2. Wartości w filozofii Sokratesa	21
3. Absolutyzacja dobra w filozofii platońskiej	30
4. Arystotelesowska filozofia wartości	45
5. Wartości w antycznych szkołach filozoficznych w III wieku p.n.e.	54
5.1. Filozofia wartości stoików	55
5.2. Wartości epikurejskie i cyrenejczyków	64
6. Filozofia wartości w Cesarstwie Rzymskim	66
6.1. Cyceon	67
6.2. Horacy	68
6.3. Seneka Starszy i Młodszy, <i>temperantia</i> jako próba wyjaśnienia filozofii wartości w cnotach kardynalnych	69
6.4. Marek Aureliusz	71
II. IDEE I WARTOŚCI ŚWIATA CHRZEŚCJAŃSKIEGO W ŚREDNIOWIECZU	73
1. Wartości antyczne a nowe chrześcijańskie ich rozumienie	73
2. Patrystyka i rozwój chrześcijańskich wartości	84
3. Świat wartości Plotyna	87
4. Filozofia dobra św. Augustyna	90
5. Bonawentura i Duns Szkot o świecie wartości	93

6. Franciszkańska propozycja wartości	94	
7. Filozofia wartości św. Tomasza z Akwinu	96	
8. Wartości w epoce renesansu	104	
9. Filozofia wartości jako droga wzajemnego uzupełnienia: mystyki i filozofii użyteczności	113	
10. Wartości mistyków nadreńskich na przykładzie Jana Taulera ...	113	
III. MYŚLENIE JAKO POWINNOŚĆ CZŁOWIEKA.		
POWSTANIE I ROZWÓJ AKSJOLOGII W EUROPIE	122	
1. Powstanie i rozwój filozofii nowożytnej	122	
1.1. Niccolò Machiavelli	127	
1.2. Giovanni Pico della Mirandola	129	
1.3. Blaise Pascal	131	
2. Ideały i wartości w idealizmie Immanuela Kanta	133	
3. Friedrich Daniel Ernst Schleiermacher	144	
4. Wartości oświecenia francuskiego	147	
IV. MYŚLENIE O WARTOŚCIACH.		
ROZWÓJ AKSJOLOGII W EUROPIE	155	
1. Aksjologia neokantyzmu	156	
2. Rudolf Hermann Lotze	157	
3. Alexius Meinong	160	
4. Szkoła badeńska	161	
5. Szkoła marburska	163	
6. Szkoła wiedeńska	165	
7. Wpływ wartości ekonomicznych na życie społeczne	172	
8. Wartości użyteczne Jeremy'ego Benthama	176	
9. Filozofia wartości Johna Stuarta Milla	178	
10. Wartości heglowskie i neoheglowskie	183	
V. ROZWÓJ SZKÓŁ AKSJOLOGICZNYCH W EUROPIE		195
1. Niemiecka szkoła aksjologiczna	195	
1.1. Friedrich Nietzsche	196	
1.2. Max Scheler	214	
1.3. Nicolai Hartmann	222	
1.4. Dietrich von Hildebrand	224	
2. Aksjologia francuska	226	
2.1. René Le Senne	226	
2.2. Louis Lavelle	229	

3. Rosyjska filozofia wartości	233
3.1. Fiodor Dostojewski	234
3.2. Lew Szestow (właśc. Jehuda Lejb Szwarzman)	240
3.3. Nikołaj Bierdiajew	246
VI. POLSKIE DZIEDZICTWO AKSJOLOGICZNE	255
1. Florian Znaniecki	255
2. Władysław Tatarkiewicz	258
3. Henryk Elzenberg	261
4. Kazimierz Twardowski	276
5. Tadeusz Czeżowski	278
6. Izydora Dąmbska	282
7. Roman Ingarden	289
VII. WSPÓŁCZESNOŚĆ... CZYLI CZASY DRAMATYZMU AKSJOLOGICZNEGO	303
1. Naturalistyczne paradygmaty wartości w filozofii	303
2. Pozytywistyczny wpływ na wartości współczesne	314
3. Scjentyzm jako naukowa wartość	317
4. Scjentyzm naturalistyczny... czyli kontestacja ducha ludzkiego	320
5. Naukowy scjentyzm naturalistyczny charakteryzujący wartości ...	324
6. Unia Europejska i wartości freudowsko-marksistowskie Altiero Spinelliego	326
7. Porzucone wartości Kościoła katolickiego	329
ZAKOŃCZENIE...	
CZYLI WSPÓŁCZESNY SZKIC DO BILANSU	
WARTOŚCI OCALONYCH I PORZUCONYCH W XXI WIEKU	332
BIBLIOGRAFIA	339
INDEKS NAZWISK	354